

Національна академія наук України
Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму
«Технології електронних мультимедійних видань»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю 186 «Видавництво та поліграфія»,
галузь знань 18 «Виробництво та технології»,
Національного авіаційного університету

На розгляд до Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (далі – НБУВ) надійшов проект освітньо-наукової програми «Технології електронних мультимедійних видань» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 186 «Видавництво та поліграфія», галузь знань 18 «Виробництво та технології», (далі – ОНП) від Кафедри комп'ютерних мультимедійних технологій Факультету міжнародних відносин Національного авіаційного університету (НАУ). ОНП повинно стати інформаційною основою для відкриття нової аспірантури в НАУ на базі зазначеної Кафедри, як зазначається у супровідному повідомленні електронної пошти. Також у цьому повідомленні зазначається, що в Україні за спеціальністю 186 «Видавництво та поліграфія», галузь знань 18 «Виробництво та технології», ступінь вищої освіти – доктор філософії, кваліфікація – доктор філософії з видавництва та поліграфії, відкриті аспірантури в:

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (далі – КПІ ім. Ігоря Сікорського), підготовку проводять Кафедра технології поліграфічного виробництва і Кафедра репрографії Навчально-наукового видавничо-поліграфічного інституту за ОНП «Видавництво та поліграфія»;

Українська академія друкарства. На жаль, ОНП для підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії за спеціальністю 186 «Видавництво та поліграфія» не доступна на офіційному вебсайті Академії (<https://uad.edu.ua/osvitnia-diiialnist/osvitni-prohramy>).

Також в електронному повідомленні було вказано про переваги відкриття нової аспірантури, а саме: «націленість на підготовку науковців, які зможуть працювати з архівними документами, стародруками, раритетними виданнями і створювати їх електронні копії з мультимедійною складовою» на відміну від функціонуючих аспірантур, в яких «програми орієнтовані на друкарське обладнання, технологи та матеріали».

На нашу думку, порушене питання є надзвичайно важливим. Адже, зважаючи, що видавництво та поліграфія є напрямками діяльності, які продовжують активно розвиватися, насамперед, на підґрунті широкого застосування інформаційних технологій, що призводить до їх цифрової трансформації та виникнення нових інформаційних продуктів. Це потребує організування актуальних наукових досліджень як фундаментального, так і прикладного характерів. Для цього потрібні кваліфіковані кадри, починаючи із ступеня вищої освіти доктора філософії. Для цього у державі повинна проводитися ціленаправлена політика щодо підготовки таких кадрів. Тому ми висловлюємо підтримку намірам створити аспірантуру відповідно до зазначеного надсучасного напрямку підготовки фахівців на базі Кафедри комп'ютерних мультимедійних технологій НАУ, що має багаторічний досвід викладання навчальних дисциплін у цій галузі знань.

Уважно ознайомившись з проектом ОНП «Технології електронних мультимедійних видань» та здійснив порівняльний аналіз із доступними програмами відповідної спеціальності діючих аспірантур, надаємо такі зауваження та пропозиції до цієї програми:

– до зауважень загального характеру слід віднести нерозкритість заявленої тематики ОНП у таких важливих характеристиках, як об'єкт вивчення та діяльності, цілі навчання, теоретичний зміст предметної області, методи, засоби та технології. На нашу думку, саме над цим розділом ОНП слід було попрацювати найбільш творчо, зважаючи на аргументи зазначені у вхідному електронному повідомленні та з огляду, що акредитація буде проводитися вперше;

– порівняльний аналіз розглянутого проекту ОНП і діючої ОНП «Видавництво та поліграфія», затвердженої Вченою радою КПІ ім. Ігоря Сікорського (протокол від 05.09.2022 № 5), уведеної в дію наказом ректора КПІ ім. Ігоря Сікорського від 05.09.2022 № НОН/247/2022, не виявив будь-яких відмінностей між характеристиками цих програм (порівняльна таблиця додається), зазначених в попередньому пункті цієї рецензії (розділ 3 проекту ОНП), не зважаючи на їх суттєву відмінність, що розкривається в назві програм, визначені їх орієнтацій та основних фокусів. На нашу думку, це може стати перешкодою під час проходження акредитації в Міністерстві освіти і науки України;

– на жаль, заявлені у вхідному електронному повідомленні фахово привабливі для нас характеристики ОНП, що «кафедра націлена на підготовку науковців, які зможуть працювати з архівними документами, стародруками, раритетними виданнями і створювати їх електронні копії з мультимедійною складовою», не було побачено нами в ОНП, навіть, у лексемах, наближених до

зазначеного. Пропонуємо подумати над включенням до ОНП саме таких відмінностей від інших подібних нині чинних ОНП, що нададуть новій ОНП конкурентних переваг;

– зазначимо, що інші розділи розкривають заявлену тему ОНП. Проте, висловлюємо побажання щодо збільшення годин на викладання тем, пов'язаних з надсучасними технологіями електронних мультимедійних видань, що зазначені у переліку вибірових компонент для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача, а саме: технології віртуальної та доповненої реальності, мультимедійні технології в експертних системах і технології штучного інтелекту в інформаційних процесах.

Підтримуємо прагнення Кафедри комп'ютерних мультимедійних технологій Факультету міжнародних відносин НАУ започаткувати підготовку фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 186 «Видавництво та поліграфія» та погоджуємо проєкт розглянутої ОНП, з урахуванням наведених вище зауважень та пропозицій, особливо, у частині визначення її основних характеристик (розділ 3) з метою приведення його у відповідність до заявленої назви.

Додаток: на 1 арк. в 1 прим.

Т.в.о. директора Інституту
інформаційних технологій,
кандидат наук з соціальних
комунікацій

Тетяна СИМОНЕНКО

Заступник генерального
директора з наукової роботи,
кандидат історичних наук

Юрій КОВТАНЮК

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

розділів 3 проєкту освітньо-наукової програми (ОНП) «Технології електронних мультимедійних видань» Кафедри комп'ютерних мультимедійних технологій Факультету міжнародних відносин Національного авіаційного університету і ОНП «Видавництво та поліграфія», затвердженої Вченою радою КПІ ім. Ігоря Сікорського (протокол від 05.09.2022 № 5), уведеної в дію наказом ректора КПІ ім. Ігоря Сікорського від 05.09.2022 № НОН/247/2022, третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 186 «Видавництво та поліграфія», галузь знань 18 «Виробництво та технології»

Проєкт ОНП «Технології електронних мультимедійних видань»	ОНП «Видавництво та поліграфія»
<i>Об'єкти вивчення та діяльності:</i> вироби і технології видавництва та поліграфії, їх дослідження, удосконалення, створення, виготовлення, поширення, експлуатація та відновлення.	<i>Об'єкти вивчення та діяльності:</i> вироби і технології видавництва та поліграфії, їх дослідження, удосконалення, створення, виготовлення, поширення, експлуатація та відновлення.
<i>Цілі навчання:</i> набуття здатності розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері видавництва та поліграфії, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.	<i>Цілі навчання:</i> набуття здатності розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері видавництва та поліграфії, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
<i>Теоретичний зміст предметної області:</i> поняття, концепції, принципи: видавничого опрацювання різних видів інформації; розроблення та реалізації технологічних процесів та їх складників; проектування та організації виробництва; створення та удосконалення виробів та технологій видавництва та поліграфії.	<i>Теоретичний зміст предметної області:</i> поняття, концепції, принципи: видавничого опрацювання різних видів інформації; розроблення та реалізації технологічних процесів та їх складників; проектування та організації виробництва; створення та удосконалення виробів та технологій видавництва та поліграфії.
<i>Методи, методика та технології:</i> методи конструювання, виготовлення, випробування, контролю виробів та технологічних процесів видавництва й поліграфії; методи розрахунку, моделювання, проектування і реалізації технологічних процесів, методи аналізу даних.	<i>Методи, засоби та технології:</i> методи конструювання, виготовлення, випробування, контролю виробів та технологічних процесів видавництва й поліграфії; методи розрахунку, моделювання, проектування і реалізації технологічних процесів, методи аналізу даних.
<i>Інструменти та обладнання:</i> апаратно-програмні комплекси, устаткування контролю, проектування та моделювання технологічних процесів і виробів видавництва та поліграфії; засоби технологічного, інформаційного, інструментального, метрологічного, діагностичного, матеріального та організаційного забезпечення виробництва.	<i>Інструменти та обладнання:</i> апаратно-програмні комплекси, устаткування контролю, проектування та моделювання технологічних процесів і виробів видавництва та поліграфії; засоби технологічного, інформаційного, інструментального, метрологічного, діагностичного, матеріального та організаційного забезпечення виробництва.